

SKUP 2008 – 6

Prosjekt:	Avsløringen av Nakenprat
Medarbeider:	Anders Sooth Knutsen, Tora Håndlykken og Lars Håkon Grønning
Publikasjon:	VG
Publisert:	September - november 2008
Medium:	Avis
Tema:	Samfunn

*Anders Sooth
Knutsen
Tora
Håndlykken
Lars Håkon
Grønning*
Metoderapport
Skup 2008

T 052560 009472
Nr. 253
Mandag
15. september
2008
15h. 28
Nr. 11.00
2008
• SIDE 24, 25 og 26

• SPORTEIN
SIDE 1, 2 og 3
METODERAPPORT SKUP-PRISEN 2008

15. september 2008
til 26. november 2008

Verdens Gang AS
Reportasjeavdelingen
Postboks 1185 Sentrum
0107 Oslo
www.vg.no

Anders Sooth Knutsen
Mobil: 90637264
E-post: sooth@vg.no
Lars Håkon Grønning
Mobil: 90548964
E-post: larsg@vg.no

Tora Bakke Håndlykken
Mobil: 91182804
E-post: torah@vg.no

METODERAPPORT SKUP-PRISEN 2008

1. "Redaktør" uten ansikt

Internett har gitt folk mulighet til å drive både sosial og kommersiell virksomhet på en ny arena – helt anonymt. Men hva skjer når denne mulighet brukes til å tjene penger på nakenbilder av uvitende mindreårige, russejenter og kjendiser?

Det glansede papiret er byttet ut med webadresser. Mens modellene i den tradisjonelle pornobransjen solgte bilder av kroppen sin, har det på internett vokst frem en ny kategori porno: Private nakenbilder av vanlige jenter som aldri var ment for offentligheten.

De ufrivillige modellene kjemper en håpløs kamp. Ikke bare er bildene gjort tilgjengelige for hele verden med et tastetrykk. Å finne de ansvarlige bakmennene er tilnærmet umulig.

Mens mange av jentene må bøte med en ødelagt ungdomstid, tjener bakmennene seg rike.

VG har de siste årene opplevd en jevn økning i antallet personer som har kontaktet redaksjonen etter å ha følt seg misbrukt på nettet. Sakene har i all hovedsak dreid seg om en konkret nettside – www.nakenprat.com.

Sjalu ekskjærester har publisert bilder av tidligere partnere som var ment for det private rom. Vågale bilder tatt på tenåringsfester har blitt spredd. Det samme har intime bilder som har blitt stjålet fra datamaskiner og mobiltelefoner. I tillegg har både kjente og ukjente personer blitt snikfotografert for så å bli blottlagt. Alle har de blitt ufrivillig aktører i pornoindustrien.

Våren 2008 bestemte vi oss derfor for å se nærmere på virksomheten på denne siden. Etter en kjapp kartlegging kunne vi si følgende:

Pornonettsiden Nakenprats grunntanke var at brukerne selv skulle stå for det meste av innholdet gjennom å laste opp det de ønsket av erotiske og pornografiske bilder. Det var egne diskusjonstråder hvor man kunne etterlyse bilder av personer man ønsket å se naken, privatpersoner eller kjendiser, hvorpå andre brukere i mange tilfeller innfridde ønskene og lastet opp bilder.

På de ulike diskusjonssidene hvor bilder ble lastet opp, var det også tung annonsering for et stort antall pornografiske sider. Mens det var gratis å komme inn på Nakenprat, måtte man betale dyrt for å få tilgang til sidene det ble henvist til.

Ikke noe sted på siden stod det hvem som var ansvarlig for den, men i diskusjonsforumet gikk det frem at brukeren som kalte seg "DaPimp" var administratoren – den som styrte siden.

Til sammen lå det tusenvis av bilder på Nakenprat av kjendiser og privatpersoner. Mange var åpenbart uvitende om at de var avbildet der. Flere bar også preg av å være mindreårige.

METODERAPPORT SKUP-PRISEN 2008

Da vi begynte vårt arbeid var om lag 170.000 nordmenn registrert som brukere på siden.

Den hadde, ifølge trafikkmålinger, like mange daglig unike brukere som store norske regionsaviser. Parallelt med at debatten om forhåndsredigering av debattforum på norske

nettaviser har rast, hadde altså Nakenprat bygd seg opp til å bli en aktør med langt flere brukere enn mange nettaviser.

Det hadde de gjort uten å være underlagt de samme etiske retningslinjene som norsk presse, og med skjulte eiere.

For oss fremstod det som åpenbart at den eller de som stod bak Nakenprat fungerte som

aktive tilretteleggere for mye av det misbruket vi hadde blitt kontaktet om gjennom flere år. Den tunge annonseringen og henvisningene til betalingssidene vitnet samtidig om at de ansvarlige forsøkte å tjene mest mulig penger på siden. Det var også åpenbart at de hadde anstrengt seg sterkt for å skjule hvem de var.

Nakenprat var registrert på et såkalt webhotell i Canada – et selskap som tar seg betalt for å skjule de virkelige eierne av nettsider. Tradisjonelle whois-søk gav oss derfor ingenting, og forsøk på å spore IP-adressen brakte oss bare til ulike servere spredd rundt om i verden.

Brukeren ”DaPimp”, som fremstod som en bakmann, gav heller ikke mange opplysninger om hvem han var.

Vi var også klar over at både politiet, og TV2s advokat Theo Jordahl på vegne av flere kvinnelige ansatte, tidligere hadde gjort forsøk på å finne bakmannen – uten å lykkes.

Vi bestemte oss derfor for å gå grundig til verks. Vi ville finne svarene på følgende spørsmål:

1. Hvem står bak Nakenprat?
2. Hvor mye penger tjener den/de på virksomheten?

METODERAPPORT SKUP-PRISEN 2008

2. ”Pornobransjens best bevarte hemmelighet”

To journalister starter opp arbeidet i slutten av mai 2008. Ingen av oss hadde jobbet særlig med dette temaet eller denne bransjen tidligere, derfor var den første oppgaven å finne kilder i miljøet, både aktører og modeller. Det viste seg å bli vanskeligere enn det vi trodde.

En ukes arbeid ga lite resultat. De få som hadde kommunisert med eieren av Nakenprat fortalte at han alltid brukte anonyme e-postadresser, ingen sa at de kjente identiteten til den eller de som stod bak Nakenprat.

En av de vi snakket med mente det var en eier av siden, og sa følgende til oss:

- Hans navn er den nordiske pornobransjens best bevarte hemmelighet.

En annen kilde fortalte at eieren brukte kallenavnet ”Wolfie” når han kommuniserte på internett – og at han var fra Hordaland.

Der og da virket det vanskelig å finne eieren.

På det tidspunktet begynte vi i stedet å bruke internett mer aktivt. Vi brukte mange arbeidsdager på å kartlegge verktøy som kunne hjelpe oss på veien. Dette tok mye tid, men ga resultater – og ble starten på en langvarig digital jakt:

Domaintools.com er en av mange websider som lar deg gjøre såkalte ”whois-søk” (finne ut hvem som registrert som eier av en nettside). Det spesielle med Domain Tools er at søkemotoren også lar deg gjøre historiske whois-søk – at man kan finne ut hvem som også tidligere har stått registrert som eier av en nettside. I tillegg lar nettsiden deg gjøre fritekstsøk i de opplysningene, som f.eks telefonnummer, e-postadresser etc, som står registrert i den enorme databasen.

Vi angrep problemstillingen slik:

Nakenprat.com stod registrert på web-hotellet Cheapies Ink i Canada – uten muligheter for innsyn. Men med Domain Tools sitt historiske søk fant vi ut at så sent som i april 2007 stod nettsiden registrert på personen Anthoula Dimarchou i selskapet Free Line Limited i skatteparadiset De Britiske Jomfruøyer. Den registrerte e-postadressen var mail@nordictrades.com. Vi gjorde grundige undersøkelser rundt selskapet og navnet, men fikk relativt raskt indikasjoner på at Dimarchou var en profesjonell stråmann og at Free Line Limited var et stråelskap. Fra selskapsregisteret på De Britiske Jomfruøyer fikk vi bekreftet at Free Line Limited eksisterte, men utover dette åpnet ikke lovgivningen for å gi oss ytterligere informasjon.

Det som var mer interessant var e-postadressen mail@nordictrades.com.

Vi foretok så et fritekstsøk i Domain Tools sin database på ”mail@nordictrades.com”.

Vi

fikk 130 domenetreff. I all hovedsak nordiske pornosider – og alle altså registrert med mail@nordictrades.com som kontaktadresse.

METODERAPPORT SKUP-PRISEN 2008

Delkonklusjon: Vi hadde nå en klar indikasjon på at nakenprat.com var en webside i det store nordiske pornonettverket Nordic Trades.

På Nordic Trades sine nettsider lå lenker til alle sidene i pornonettverket. De aller fleste betalingssider. Søk i selskapsregistre verden over gav oss en klar pekepinn på at selve navnet Nordic Trades kun var et ”fiktivt” selskapsnavn som ble brukt på nettet. Det lå heller ingen sporbare kontaktopplysninger på noen av sidene i nettverket.

Ved å bruke Google Trends (www.google.com/trends), som er et av få tilgjengelige verktøy for å måle trafikk for sider som står utenfor de offisielle målingene, kunne vi se at Nakenprat hadde høyt antall daglige brukere, sammenlignet med de andre sidene i Nordic Trades-nettverket. Da vi så at betalingssidene i pornonettverket ble markedsført tungt inne på Nakenprat, fremsto derfor tydelig at eieren av nettverket tjente pengene sine ved å skape et populært forum (Nakenprat), og deretter ”lokke” brukerne videre fra

forumet og inn på sine egne betalingssider.

I denne prosessen brukte vi også nettsiden sideadvisor.com. Dette webbaserte verktøyet lar deg blant annet se hvilke lenker som går ut fra en nettside. Undersøkelsene viste at alle nettsidene i Nordic Trades-nettverket ble lenket til hverandre i en stor sirkel.

Et annet nyttig verktøy som ga oss viktig informasjon var søkemotoren

WayBackMachine (www.archive.org/web/web.php). Her kan du raskt og enkelt søke

opp tidligere versjoner av en nettside. Når vi satte oss ned og kartla Nakenprat.com så vi blant annet hvilke brukere som hadde skrevet innlegg i oppstarten i 2005 og hvordan nettsiden hadde utviklet seg.

Parallelt med dette arbeidet, fortsatte vi jakten på muntlige kilder. Gjennom en av disse, fikk vi tilgang til en e-post sendt fra den ansvarlige for Nakenprat. Kilden hadde tidligere tatt kontakt med den ansvarlige for å få slettet et bilde av en mindreårig jente i kildens familie. Svaret kilden fikk, var sendt fra mail@nordictrades.com. Ved å granske bakgrunnsdataene (metadata) i denne e-posten, fant vi ut at den reelle avsenderen var wolfiebulker@gmail.com. Dette var for oss nok en indikasjon på at vedkommende som stod bak Nakenprat, også opererte under kallenavnet ”wolfie” på internett, slik en muntlig kilde tidligere hadde fortalt oss.

Vi gjorde samtidig forsøk på å spore ip-adressen e-posten var sendt fra, men dette viste seg å være umulig, ettersom det var en gmail-adresse.

METODERAPPORT SKUP-PRISEN 2008

3. Forumjakt en

Vi visste nå Nakenprat var en del av et stort nordisk pornonettverk. Vi hadde også en klar formening om hvordan bakmannen tjente penger. Men fremdeles gjenstod det viktigste spørsmål: Hvem står bak?

Etter å ha funnet ut at Nakenprat var en del av Nordic Trades var det naturlig å gå systematisk gjennom alle de andre websidene i pornonettverket for å lete etter spor som kunne lede oss videre i jakten på eieren. Mange av de samme nordiske pornomodellene gikk igjen på de ulike sidene, som også var også nesten identisk bygget opp.

Etter flere dager foran skjermen var det spesielt en ting som slo oss:

De to dialektordene ”mangen” og ”damen” gikk igjen på alle nettsidene.

Det var naturlig å tenke seg at den personen som hadde lagd websidene, og muligens sto bak hele nettverket, kom fra Bergensområdet. Senere skulle det vise seg at de to dialektordene skulle hjelpe oss videre på veien mot bakmannen.

Etter å ha kartlagt websidene i nettverket, begynte en ny omfattende jobb:

Vi ønsket å gå gjennom alle 2500 innleggene som administratoren (eieren) av Nakenprat

hadde skrevet på sitt eget forum i løpet av tre år.

Denne personen kalte seg som nevnt for ”DaPimp”. På dette tidspunktet hadde vi allerede overvåket forumet i en lengre periode. Det var ingen tvil om at ”DaPimp” var sjefen. Han lagde reglene, og han tok alle de viktige avgjørelsene inne på forumet.

Vi fikk hjelp til å lage en ”robot” som lastet ned alle 2500 innleggene til administratoren.

På den måten hadde vi også sikret oss innleggene for fremtiden, dersom vedkommende skulle komme til å slette dem.

Det var ikke mange sporbare opplysninger ”DaPimp” hadde lagt igjen. Innleggene var i all hovedsak kommentarer til bilder som var lastet opp og informasjon til brukerne på forumet.

Men noen spor fikk vi: ”DaPimp” var den første personen som skrev innlegg i 2005 – og

det fremgikk med all tydelighet at han hadde bygget opp forumet alene.

I tillegg fant vi følgende opplysninger som skulle få betydning for oss:

- Han opplyste i en presentasjonstråd at han var fra Bergen.
- Han brukte konsekvent ”damen” og ”mangen” – dialektord som vi kjente igjen fra pornonettverket.
- Han fortalte de andre brukerne på Nakenprat i detalj om en episode i Las Vegas der han hadde sex med en 39 år gammel tobarnsmor som var prostituert.
- Han fortalte også at han hadde en forkjærlighet for Shemales (menn som har operert inn bryster og kler seg som kvinner).

Etter at denne jobben var gjort, gikk vi inn i en tyngre periode i prosjektet. Vi hadde nå en følelse av at ”DaPimp” var mannen som styrte hele pornonettverket, men fremdeles hadde vi ingen anelse om hvem mannen var.

METODERAPPORT SKUP-PRISEN 2008

Fem uker ut i prosjektet kom gjennombruddet:

Et søk på ”Nakenprat” i Google, gav 118 000 treff. Parallelt med vårt øvrige arbeid, hadde vi jobbet oss nedover denne listen. De aller fleste treffene ledet selvfølgelig rett til Nakenprat.com på en eller annen måte. Men langt nede på listen fant vi noe som raskt

vekket vår interesse:

Det var en bruker inne på det norske webmasterforumet root.no som flere ganger hadde linket til flere av de mer oppsiktsvekkende bildene på Nakenprat. Brukeren kalte seg Wolfie23. Særlig nicket ”Wolfie” var spennende med tanke på at en person allerede hadde fortalt oss at eieren av Nakenprat brukte dette kallenavnet på internett, samt at et liknende kallenavn ble benyttet i den tidligere omtalte e-posten til vår kilde.

Vi bestemte oss for å bruke samme metode som vi gjorde med ”DaPimp” på Nakenprat.

Ved hjelp av en robot hentet vi ned og leste gjennom alle innleggene Wolfie23 hadde skrevet på root.no – i alt 389 innlegg. Et av dem var veldig interessant og lød slik: ”Jeg bare lurer på om det er noen som vil bytte trafikk. Jeg driver adultsites, men bytter gjerne med mainstreamsites også.”

Ved siden av teksten hadde han lagt igjen en link som gikk rett til Nordic Trades sin hjemmeside.

Delkonklusjon: Wolfie23 var etter all sannsynlighet eieren av pornonettverket Nordic Trades som blant annet inneholdt den omstridte siden Nakenprat.

Wolfie23 la også igjen et spor til på root.no - et spor som ble avgjørende for at vi til slutt

lyktes med å finne identiteten hans. I et av innleggene skrev han sitt ICQ-nummer (ICQ er et åpent kommunikasjonsprogram på internett som fungerer som en slags telefon hvor alle brukerne har sitt eget, unike nummer).

Vi tok da et frasesøk (eksakt søk med anførselstegn) på dette nummeret på Google. Vi fikk treff. En mann som kalte seg Mr.Andersen reklamerte for et firma som leverte SMS-betalingsjeneste til pornoaktører. Markedsføringen ble postet inne på et stort verdensomspennende forum for eiere av pornonettsider – videosboard.com. Innlegget var underskrevet Bjorn Andersen, samt det unike ICQ-nummeret som vi hadde søkt etter.

Nok en gang startet vi en kartlegging av et forum. Mr.Andersen på videosboard.com

hadde i mange år vært svært aktiv på webmasterforumet og diskutert og utvekslet erfaringer med kolleger over hele verden.

Vi hentet ned i alt flere tusen innlegg som han hadde skrevet siden han ble medlem i 2001, og leste gjennom alt. Og denne gangen fant vi mer informasjon. Det var helt tydelig at Mr.Andersen ikke var så tilbakeholden med opplysninger på det amerikanske webmasterforumet som Wolfie23 hadde vært på det norske forumet root.no.

På videosboard.com fant vi blant annet opplysninger som gjorde at vi mer eller mindre kunne knytte han helt tilbake til DaPimp, administratoren på Nakenprat:

METODERAPPORT SKUP-PRISEN 2008

Mr.Andersen fortalte de andre forumbrukerne om en episode på et hotell i Las Vegas der han hadde sex med en 39 år gammel prostituert tobarnsmor.

Mr.Andersen fortalte en rekke ganger på forumet om sin forkjærlighet for shemales.

Mr.Andersen fortalte de andre brukerne på forumet at han drev et skandinavisk pornoforum.

Og til slutt det som ble det enedelige gjennombruddet: 7. oktober ble han gratulert med

fødselsdagen av de andre brukerne inne på forumet.

Dermed hadde vi det vi trengte: Vi søkte på alle som het Bjørn Andersen i Bizweb (folkeregisteret). Så sjekket vi om noen var født 7. oktober.

Etter en omfattende jobb sto vi igjen med en mann: 31 år gamle Bjørn-Endre Andersen fra Askøy utenfor Bergen.

Etter å ha lest omlag ti tusen innlegg på ulike forum, hadde vi også samlet sammen andre opplysninger som vi nå med en identitet kunne bruke til å verifisere at vi hadde rett mann:

Wolfie23 fortalte på root at han hadde hatt en karriere i forsvaret. Gjennom kilder i forsvaret fikk vi bekreftet at nettopp Bjørn-Endre Andersen, hadde en slik karriere bak seg.

På et av de internasjonale webmasterforumene fortalte Mr.Andresen at han i en periode arbeidet som vokter, og at han i den forbindelse var utsatt for en voldsepisode. Dette kunne bekreftes av politiets straffesaksregister.

På Videosboard la brukeren Mr.Andersen høsten 2007 også ut anonyme bilder av sine nye Mercedes sportsbil som han fortalte han hadde kjøpt for pornopenger. En sjekk i motorvognregisteret viste at Bjørn-Endre Andersen to uker før disse bildene ble lagt ut, hadde registrert en svart Mercedes SLK.

Delkonklusjon: Vi mente nå å kunne føre bevis for at Bjørn-Endre Andersen var identisk med brukerne Wolfie23, Mr.Andresen og DaPimp - og følgelig også mannen bak Nakenprat.

Etter gjennombruddet brukte vi mange dager på å tråle internasjonale adult webmasterforum på jakt etter flere opplysninger og bilder. Brukerne på disse forumene var ikke bare kolleger av Andersen – de var åpenbart gode venner også. I mange innlegg ble det postet private bilder eller linker til websider hvor det lå private bilder.

Etter mye leting fant vi rundt ti bilder av Bjørn-Endre Andersen på ulike amerikanske sider. Alle bildene tatt i forbindelse med pornokonferanser i USA. I bildetekstene ble han aldri nevnt med navn – kun nicket Mr.Andersen.

4. Jakten på pengene

Vi var overbevist om at det måtte være penger å tjene på å drive Nakenprat – til tross for at brukerne hadde gratis tilgang. Vi hadde satt oss som mål å dokumentere hvordan og hvor mye penger mannen bak Nakenprat tjente på sitt omfattende nettverk av pornonettsider.

Første skritt var å lete etter selskaper i Bjørn-Endre Andersens navn rundt om i verden. I dette arbeidet benyttet vi oss av databasene til både Dun and Bradstreet og Creditinform,

i tillegg til offentlig tilgjengelige EBR (European business register), som inneholder selskapsinformasjon fra en rekke europeiske land. Disse søkene gav ingen treff. Derimot fant vi to interessante selskaper i Brønnøysundregistrene:

- Andersen Developments AS: Et selskap heleid av Bjørn-Endre Andersen, opprettet i 2007 for å drive med blant annet ”drift av databaser”.
- I tillegg stod Andersen oppført som daglig leder i selskapet SMS Systems, som var heleid av Active Invoicing AS på Seychellene.

Andersen Developments hadde året i forveien et driftsresultat på to millioner kroner, men det var ikke mulig å finne ut hvor pengene stammet fra. Vi mistenkte at dette var penger fra pornonettnettet.

I Active Invoicing AS på Seychellene var det enda verre. Systemene i skatteparadisene er bygget opp for å gi selskapene diskresjon. Vi innså at det vanskelig ville la seg gjøre å kartlegge Andersens økonomi gjennom åpne kanaler.

Vi måtte derfor velge en annen vei.

For å starte jakten på pengestrømmen bestilte vi tilgang til porno på en av betalingsssidene i Nordic Trades-nettverket. Betalingen skjedde på nettet med journalistens kredittkort. Vi registrerte oss med fullt navn og betalte 79 kroner for en måneds tilgang til porno. Fakturaen vi fikk ga oss informasjon om at selskapet PaymentPartner i Nederland mottok pengene vi hadde betalt.

Vi bestilte så rapporter fra det nederlandske selskapsregistret for å få kjennskap til betalingsformidleren Paymentpartner. Det viste seg at norske Paul Arne Wik og danske Nicolai Juul Hansen stod bak selskapet. De ønsket ikke å uttale seg om detaljer rundt det økonomiske kundeforholdet til Andersen.

Dermed måtte vi identifisere andre kilder som kunne gi oss informasjon om hvor pengene ble sendt. Av hensyn til kildevernet kan vi ikke gå nærmere inn på hvor vi fikk gjennombrudd.

Men gjennom omfattende kartlegging av personer med anledning til å undersøke transaksjoner av kontantstrømmer, fant vi en kilde som hadde den nødvendige tilgangen.

Gjennom kildens verktøy fikk vi utskrifter av vår personlige betaling for porno.

Dokumentasjonen viste at vår konkrete overføring gikk til Paymentpartner.

Senere fikk vi oversendt skriftlige dokumentasjon på at det hver eneste måned det siste METODERAPPORT SKUP-PRISEN 2008

året hadde blitt overført opp mot 500.000 kroner fra Paymentpartner i Nederland til

Bjørn Endre Andersens norske firma Andersen Developments AS.

Kilden ga oss også skriftlig dokumentasjon på at pengene tilbake i 2006 hadde blitt overført fra PaymentPartner til Andersens daværende firma SMS Biller på Seychellene.

Delkonklusjon: Vi hadde nå klart å følge pengene fra vårt eget kredittkort, inn til betalingsformidleren i Nederland og deretter tilbake til Bjørn-Endre Andersen sitt selskap i Norge. Samtidig kunne vi dokumentere at Andersen tjente opp mot 500.000 kroner hver eneste måned på sitt pornonettssted. Vi visste nå også at Andersen tidligere hadde sendt pornofortjenesten til skatteparadiset Seychellene.

Som nevnt tidligere leste vi i vårt arbeid med denne saken flere tusen innlegg som Bjørn-Endre Andersen hadde skrevet på diverse forum på internett. Flere ganger var temaet penger og skatt. Andersen kom gjentatte ganger med råd og tips til personer som

ville ”betale litt mindre skatt”.

METODERAPPORT SKUP-PRISEN 2008

5. Jobbing i felt

Vi følte nå at vi hadde nok dokumentasjon til at tiden var moden for å finne Bjørn-Endre Andersen og konfrontere ham med våre opplysninger. Det viste seg å bli en utfordring.

Andersen var folkeregistrert på en adresse like utenfor Bergen sentrum, det samme var selskapet Andersen Developments AS. All post gikk derimot til en postboks på Loddefjord postkontor. I tillegg hadde han hemmelig telefonnummer.

Etter å ha sanket inn disse opplysningene satte vi oss på flyet til Bergen for å se nærmere på de ulike adressene som han kunne knyttes til. Det viste seg derimot at han ikke lenger hadde tilhørighet til sin folkeregistrerte adresse. Dette var en hybelleilighet han ikke hadde bodd i på over et år.

For oss ble det følgelig en betydelig utfordring å få fatt i mannen for å få ham i tale om sin virksomhet. Det nærmeste vi hadde av kontaktinfo var adresser og telefonnummer til familiemedlemmer, men denne veien ønsket vi ikke å gå. Etter å ha brukt flere arbeidsdager på å jakte muntlige kilder som kunne vite hvor Andersen bodde, fikk vi til slutt vite at han hadde en ny leilighet på Askøy, som derimot ikke var oppført i hans navn. Gjennom muntlige kilder lyktes vi også med å få i Andersens telefonnummer.

Like etter kontaktet vi Andersen per telefon, og ba om et møte, uten å utdype konkret hva vi hadde av dokumentasjon. Først ba han om en tenkepause, før han avslo med den begrunnelse at han ikke trodde han hadde noe å tjene på å møte oss. Samtidig opplyste han at han hadde skaffet seg advokat, og at all kontakt skulle gå via ham fremover.

Vårt neste skritt var å forsøke å få avfotografert Andersen. På dette tidspunkt bestemte imidlertid Andersen seg for å forlate landet, og han ønsket heller ikke å opplyse om hvor

han befant seg. Vi måtte derfor innse at vi ikke kom til å klare å innfri dette målet. Samtidig fortsatte vi å ha telefonisk kontakt med Andersen, hvor vi på nytt ba om å få snakke med ham. Etter en rekke samtaler, gikk han til slutt med på å svare på de spørsmålene vi måtte ha, via e-post.

Han tilbød seg også å møte oss og fortelle det han hevdet var hele historien, mot av vi garanterte ham anonymitet. Dette ønsket ble avslått.

Vi sendte så Andersen våre spørsmål, og mottok to dager senere hans svar, hvor han nektet for enhver befatning med nettsiden. Vi opplyste ham deretter om at vi nå kom til å publisere deler av det materialet vi satt på.

Responsen vi fikk, var at han varslet søksmål, dersom vi skrev at han sto bak Nakenprat. Kvelden før vi skulle trykke første sak, la ”DaPimp” inn et innlegg på Nakenprat, hvor han hevdet at han hadde solgt siden.

Mandag 15. september trykket VG avsløringen over syv sider.
METODERAPPORT SKUP-PRISEN 2008

6. Konsekvenser

□ Dagen etter VGs publisering valgte Bjørn-Endre Andersen å bekrefte (overfor Bergens Tidene) at han var eier og drifter av Nakenprat. Da hadde Andersen nektet en hver tilknytning med nettstedet og det tilhørende pornonettverket i dialogen vi hadde ført med han i en måned.

□ Dagen etter publisering ble også alle de omstridte bildene av unge jenter fjernet fra nettsiden. Det ble også lagt ut klarere retningslinjer for hva slags materiale det var tillatt å publisere på nakenprat.

□ Flere av Andersen sine forretningspartnere kuttet umiddelbart forbindelsen. Deriblant Paymentpartner som i flere år hadde vært hans faste betalingsformidler. Selskapet ønsket ikke lenger å samarbeide med mannen bak det omstridte forumet.

□ Gjennom vårt arbeid med Nakenprat ble det tidlig klart at vi ikke ville omtale virksomheten som ulovlig på eget grunnlag. Flere åpne kilder vi kontaktet, deriblant førstestatsadvokat Inger Marie Sunde i Økokrim, var derimot tydelige på at de mente nettsiden brøt loven, blant annet barnepornografibestemmelsene i straffeloven og åndsverksloven.

□ Da VG publiserte sine artikler i midten av september etterforsket Hedmark politidistrikt allerede en straffesak der en familiefar hadde fotografert mindreårige jenter på en strand i Hamar. Bildene var lagt ut på Nakenprat. På grunnlag av artikkelserien bestemte Hamar-politiet at også Andersen skulle avhøres om sin rolle. I skrivende stund er det ikke foretatt noen påtalemessig avgjørelse i saken.

□ Politiet i Hordaland undersøkte også virksomheten på nettsiden, men konkluderte med at innholdet i sin nåværende form ikke var straffbart.

□ Skattekrimenheten startet gransking av Bjørn-Endre Andersens økonomiske virksomhet i Norge og i utlandet. Denne pågår fortsatt.

□ På bakgrunn av VGs avsløring lanserte statsråd Trond Giske i kultur- og kirkedepartementet forslag om et statlig medieombud, der enkeltpersoner kan henvende seg hvis de blir utsatt for overgrep på nettsteder som Nakenprat.

□ Også i Personvernkommissjonen har Nakenprat-avsløringen vært gjenstand for debatt. Kommisjonen kom i vinter med en rapport der den foreslår en rekke tiltak for å hindre mennesker i å bli misbrukt på nettsteder. Deriblant at det opprettes en ”offentlig slettehjelp” som kan bistå personer som blir krenket på nettet.

METODERAPPORT SKUP-PRISEN 2008

□ Etter at Bjørn-Endre Andersens rolle i Nakenprat ble avdekket i september, har VG og andre medier publisert flere artikler om nettsiden. VG skrev blant annet en sak om at Pia Tjelta og en rekke medlemmer av Norsk skuespillerforbund hadde fått naken- og toppløsbilder publisert på nettsiden. Dagen etter omtalen tok leder Agnete Haaland og forbundets advokat straks kontakt med Bjørn-Endre Andersen. De truet Andersen med politianmeldelse dersom ikke bildene umiddelbart ble fjernet. Dagen etter var bildene borte.

□ Også andre enkeltpersoner som har kontaktet Andersen etter at hans rolle som bakmann ble kjent, har fått fjernet nakenbilder som ufrivillig var publisert på nettsiden.

□ De skriftlige og muntlige varslene om søksmål fra Andersens advokat før publisering har ennå ikke blitt iverksatt.

METODERAPPORT SKUP-PRISEN 2008

7. Tidsbruk

Vår avdelingsledelse og våre redaktører hadde hele tiden veldig tro på prosjektet vårt. Derfor fikk to journalister jobbe på heltid med saken i tre måneder, kun avbrutt av noen ukers sommerferie. Etter at vi hadde funnet identiteten til Bjørn-Endre Andersen, ble ytterligere en journalist koblet på saken. I tillegg hadde vi en fast fotograf knyttet til teamet, men han gjorde også andre arbeidsoppgaver i løpet av arbeidet.

Foruten arbeidstiden gikk det med mye fritid til prosjektet. At vi var tre personer i den mest intense delen av arbeidet var også viktig. På et tidspunkt opererte vi med lange og kompliserte indisekjeder. Da er det viktig med diskusjon og gjentatte gjennomganger. De siste ukene før trykkstart hadde vi jevnlig møter med vår avdelingsleder som bisto med råd i forhold til blant annet konfrontasjonen og utskriving.

METODERAPPORT SKUP-PRISEN 2008

8. Spesielle erfaringer:

□ **Den digitale jakten:** Internett har vært en arena hvor mange i årevis har fått operere fritt og anonymt. Med de sporingsverktøyene som i dag er fritt tilgjengelig går de med uærlige hensikter vanskeligere tider i møte. For oss ble verktøyene et viktig redskap i jakten på Andersen. Selve nøkkelen til avsløringen lå i nettforumene. Det finnes tusenvis av forum på nettet. Klarer man å knytte en identitet til et kallenavn kan innleggene være en skattekasse i researchen, slik som i vårt tilfelle.

□ **Deling av kunnskap:** I etterkant av prosjektet har to av journalistene som jobbet med saken, holdt kurs for de andre journalistene på nyhetsavdelingen i VG om bruk av verktøyene. Det har ført til at blant annet Domain Tools i ettertid er blitt brukt i andre avsløringer i VG.

□ **Skraping av informasjon:** Da Andersen forsto at vi var på sporet av ham, begynte han umiddelbart en omfattende slettevirksomhet på nettet. Blant annet

ble tusenvis av foruminnlegg slettet. Da var det avgjørende at vi hadde gjort en systematisk jobb med å laste ned all informasjonen. Det finnes egne gratis programmer som lar deg sette opp en robot eller script for nedlasting av mye informasjon på nett.

□ **Overskuddsinformasjon:** Etter å ha lest opp mot 10.000 foruminnlegg fant vi mye informasjon. Mange av Andersens innlegg var publisert i den tro at han var anonym. Dermed hadde han blottlagt personlige forhold i langt større grad enn det er grunn til å tro at han ville gjort om han opererte under fullt navn. Vi var derfor svært restriktiv på hva slags informasjon og sitater vi brukte i våre artikler.

□ **Kilder:** Dette prosjektet ble startet med en forholdsvis enkel hypotese. Vi trodde i startfasen at det skulle være mulig å finne kilder som visste noe. Slik gikk det ikke. For oss ble det derfor en ny opplevelse å drive en sak fremover nesten uten en eneste muntlige kilde.

□ **Lydbånd:** Vi forutså at denne saken kunne bli betent. Derfor bestemte vi oss for å ta opp alle telefonintervjuene vi hadde med de ulike aktørene i saken. Intervjuene ble arkivert i mapper – og har vært viktig for oss både før, under og etter publisering.

□ **Analyse:** I utgangspunktet var ikke vår hypotese veldig vanskelig. Problemet oppstod underveis i saken. Vår vei til fasiten ble etter hvert både lang og kronglete. På et tidspunkt begynte det å bli vanskelig og formidle alle bevis og indisier videre til vår ledelse. Derfor bestemte vi oss for å bruke tid på å lage en digital fremvisning i Microsoft Powerpoint med all vesentlig dokumentasjon. Underveis ble dette også et slags analyseverktøy for journalistene hvor vi limte inn alle nye vesentlige opplysninger, og raskt kunne se hvor vi måtte jobbe for å underbygge mer.

METODERAPPORT SKUP-PRISEN 2008

□ **Arkivering:** Det ble etter hvert ekstreme mengder med dokumenter i saken. Vi samlet informasjonen på følgende måte: Vi opprettet et eget område på VGs server hvor bare de tre reporterne hadde tilgang. Der ble alt lagt i sorterte mapper. Papirkopier ble skannet inn. I tillegg hadde vi analysedokumentet vårt hvor det aller viktigste, og det som var bevis, ble klippet inn.

□ **Ekstern vurdering:** Til tross for at Bjørn-Endre Andersen under hele konfrontasjonsfasen nektet enhver tilknytning til Nakenprat og det tilhørende pornonettverket, stolte vi fullt ut på vår dokumentasjon. Likevel hentet vi inn juridisk ekspertise i uken før publisering for å få en helt uavhengig vurdering. Advokaten Halvor Manshaus, en av landets fremste på området, skrev blant annet følgende etter å ha sett vår presentasjon:

”Det er et selvstendig poeng her at dette langt på vei representerer et nytt arbeidsområde for den virkelige gravejournalistikken: virksomheter og personer på Internett som forsøker å unndra seg offentlighetens lys. Etter norsk rett har man en klar plikt til å opplyse hvem som står bak innholdet på en nettside, og formålet her er lett å forstå. Det er sterkt uheldig at man forsøker å drive økonomisk virksomhet anonymt på denne måten, både i forhold til skatteregler og det ansvaret som kan oppstå når man formidler innhold på denne måten.”

15. januar 2009

Anders Sooth Knutsen

Lars Håkon Grønning

Tora Bakke Håndlykken